

hoaduc7983@gmail.com

PHÒNG GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

**MA TRẬN ĐỀ THI MINH HỌA KỲ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 9
THCS
THEO CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG 2018
NĂM HỌC**

MÔN THI/BÀI THI (MÔN THI THÀNH PHẦN): NGỮ VĂN

Thời gian làm bài thi: 150 phút.

Số lượng Câu hỏi: 2 câu.

ST T	Mạch kiến thức/Chủ đề	Nội dung cụ thể	Tỉ lệ kiến thức (%)		
			Biết	Hiểu	Vận dụng
1.	Viết bài văn nghị luận xã hội	Viết bài văn nghị luận xã hội về bài học rút ra từ một câu chuyện.	25	45	30
2.	Viết bài văn nghị luận văn học	Viết bài văn nghị luận văn học về một ý kiến bàn về văn học	20	40	40

hoadongnoi02031983@gmail.com

ĐỀ 1

PHÒNG GD&ĐT

**KỶ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 THCS
NĂM HỌC**
Môn thi: NGŨ VĂN

Thời gian làm bài: 150 phút (không kể thời gian phát đề)

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

Câu 1 (8,0 điểm).

HẠT GIỐNG ƯỚC VỌNG

Có hai đứa trẻ đều mang trong mình những ước vọng đẹp đẽ và luôn băn khoăn: “Làm sao để những ước vọng trở thành hiện thực”?

Dem trần trở đó, chúng tìm đến một cụ già trong làng xin lời khuyên. Cụ già cho mỗi đứa trẻ một hạt giống và dặn:

“Các con hãy tìm ra cách bảo quản hạt giống tốt nhất, đó chính là câu trả lời”.

Một thời gian sau, cụ già hỏi hai đứa trẻ về cách bảo quản hai hạt giống. Đứa trẻ thứ nhất mang ra một chiếc hộp được cuốn bằng dây lụa, và nói:

- “Cháu đặt hạt giống trong chiếc hộp, suốt ngày giữ nó”. Nói rồi lấy hạt giống ra cho cụ già xem, hạt giống vẫn nguyên vẹn như trước.

Đứa trẻ thứ hai mặt mũi rúm nắng, hai tay nổi chai. Nó chỉ ra cánh đồng mênh mông lúa vàng, phấn khởi nói:

- Cháu đem hạt giống trồng xuống đất, mỗi ngày lo tưới nước, bón phân, diệt cỏ... , tới nay nó đã kết hạt mới đầy đồng.

Cụ già nghe xong, mỉm cười tỏ ý hài lòng.

(Theo Hạt giống tâm hồn, NXB Tổng hợp, thành phố Hồ Chí Minh)

Suy nghĩ của anh/chị về bài học rút ra từ câu chuyện trên.

Câu 2 (12,0 điểm).

Dù là sách viết về cái chết, dù là sách có nội dung như đi ngược lại cuộc đời, nhưng nếu là cuốn sách hay, nó sẽ trở thành dưỡng chất và chất kích thích cho việc sống của chúng ta.

(Shiratori Haruhiko, Lời của Nietzsche cho người trẻ, NXB Thế giới, 2018)

Bằng những trải nghiệm trong quá trình đọc các tác phẩm văn học, anh/chị hãy làm sáng tỏ ý kiến trên.

Hết

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm

Câu 1 (8,0 điểm)*** Yêu cầu về kỹ năng:**

Thí sinh hiểu đúng yêu cầu của đề bài; biết cách làm bài văn nghị luận về một vấn đề rút ra tư tác phẩm văn học; bố cục ba phần rõ ràng; lập luận chặt chẽ, mạch lạc; không mắc các lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

*** Yêu cầu về kiến thức:**

Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, song phải thể hiện rõ quan điểm của mình về bài học được rút ra từ câu chuyện. Quan điểm đó phải phù hợp với đạo đức, lẽ phải, không suy diễn tùy tiện. Dưới đây là những gợi ý cơ bản:

Ý	Nội dung	Điểm
	* Nêu vấn đề: “Chúng ta đều ở trong rãnh nước, nhưng có vài người biết ngước lên trời sao”. (Oscar Wilde). Quả vậy, cuộc sống thường bày ra cho ta những khó khăn, giới hạn. Bởi thế mà phần lớn chúng ta sẽ an phận với những “rãnh nước”, những gì là nhỏ bé, bình lặng. Chúng ta đâu biết rằng có ước mơ, hoài bão, khát vọng sẽ giúp ta bứt thoát ra khỏi những giới hạn của bản thân mà vươn tới các vì sao! Câu chuyện “Hạt giống ước vọng” sẽ đem đến cho chúng ta những bài học bổ ích để chúng ta biết nuôi dưỡng ước mơ và biết làm thế nào để biến ước mơ trở thành hiện thực.	0,5
1	*Phân tích câu chuyện rút ra bài học * Chọn lọc những chi tiết quan trọng, giảng giải cặn kẽ những chi tiết đã chọn <ul style="list-style-type: none"> - Ước vọng là những mong muốn, khát khao cháy bỏng trong tâm hồn con người, là cái đích mà con người vạch ra để có động lực phấn đấu. - Hai hạt giống: tượng trưng cho ước vọng của mỗi người còn đang được ấp ủ. - Cách bảo quản hai hạt giống chính là cách chúng ta ứng xử với những khát vọng, ước mơ của mình. - Đứa trẻ thứ nhất bảo quản hạt giống trong hộp: ôm ấp, giữ gìn ước vọng mà không làm gì cả nên ước vọng vẫn mãi chỉ là ước vọng. - Đứa trẻ thứ hai mang hạt giống ra vun trồng: bắt tay vào hành động, <ul style="list-style-type: none"> – “mặt mũi rám nắng, hai tay nổi chai”/ mỗi ngày lo tưới nước, bón phân, diệt cỏ... , chăm sóc bằng tất cả sự tận tâm, nỗ lực, kiên trì 	1,5

	<p>cuối cùng đã thu về thành quả có cả một <i>cánh đồng lúa mênh mông</i>.</p> <p>* Vấn đề nghị luận rút ra từ câu chuyện:</p> <p>Câu chuyện đã chỉ ra con đường để thực hiện những ước vọng: cần bắt tay vào hành động và phải hành động một cách kiên trì, bền bỉ thì ước mơ, khát vọng mới có thể trở thành hiện thực, mỗi người mới có thể gặt hái được thành công.</p>	
2	<i>Giải thích(Nếu cần)</i>	0,5
	- Bắt tay vào hành động để thực hiện ước mơ nghĩa là vạch ra những kế hoạch cụ thể, đem công sức, trí tuệ và sự kiên trì, bền bỉ nỗ lực để nuôi dưỡng ước mơ.	
3	<i>Bàn luận, chứng minh</i>	
	<i>Luận điểm 1: Tại sao phải bắt tay vào hành động thì ước vọng mới có thể trở thành hiện thực?</i>	2,0
	<p>* Nếu không bắt tay vào hành động thì sẽ ra sao?</p> <p>+ Thì ước vọng mãi chỉ tồn tại ở dạng ý tưởng, dù có cao đẹp đến đâu cũng không bao giờ thu được thành quả.</p> <p>+ Mặt khác nếu chỉ ôm ấp ước mơ mà không bắt tay vào hành động thậm chí sẽ đẩy con người vào sự mơ mộng viển vông, hảo huyền.</p> <p>* Ước mơ đi kèm với hành động ta sẽ được gì?</p> <p>+ Hành động chính là làm cho ước mơ đi vào thực tiễn. Chỉ khi đó ước mơ mới có thể bén rễ, đơm hoa, kết trái</p> <p>+ Ta sẽ nhận về niềm hạnh phúc vô bờ khi chạm đích thành công, sẽ được hưởng thụ những thành quả ngon ngọt bù đắp những tháng ngày vất vả.</p> <p>+ Thêm nữa nếu ta dám dấn thân hành động, ta sẽ vượt thoát ra khỏi một vỏ bọc an toàn, vượt qua được những giới hạn của bản thân để phát huy những tiềm năng vốn có, khẳng định giá trị của bản thân và đóng góp cho xã hội.</p>	
	<i>Luận điểm 2: Tại sao khi bắt tay vào hành động để biến ước mơ thành hiện thực cần phải kiên trì, bền bỉ?</i>	1,0
	<p>-Hành trình hiện thực hóa ước mơ luôn có vô vàn những khó khăn, thử thách, đòi hỏi con người phải thật sự nỗ lực cố gắng.</p> <p>-Ước mơ, khát vọng luôn là những mục đích ở tầm cao so với vạch đích, vì vậy đòi hỏi mỗi người luôn không ngừng nỗ lực để vượt qua giới hạn của chính mình.</p>	
4	<i>Mở rộng, nâng cao</i>	1,0
	<p>- Phê phán những người sống không có ước mơ, mục đích hoặc ý nại, thụ động, thiếu ý chí, nghị lực để những ước mơ, khát vọng chỉ là những mơ mộng hảo huyền.</p> <p>- Bắt tay vào hành động và kiên trì thực hiện ước mơ đến cùng không có nghĩa là chà đạp lên tất cả. Ước mơ phải được thực hiện bằng con đường chân chính, chỉ khi đó sự thành công mới đáng được trân trọng.</p>	

5	<p><i>Liên hệ bản thân, bài học nhận thức và hành động (Kết thúc vấn đề)</i></p> <p>Ước mơ không dành cho những người lười biếng, không có lí tưởng. Ai trên đời này cũng có ước mơ và hoài bão, quan trọng là chúng ta có dám thực hiện nó không mà thôi. “Đừng để ai đánh cắp ước mơ của bạn”. Hãy tìm ra ước mơ cháy bỏng nhất của mình và hãy bắt tay vào thực hiện từ ngay hôm nay. Bởi không có gì là không thể làm nếu ta có đủ quyết tâm. “Đủ nắng hoa sẽ nở. Đủ gió chong chóng sẽ quay” và chắc chắn đủ ước mơ, đủ kiên trì bền bỉ để thực hiện ước mơ bạn sẽ gặt hái được thành công. Hãy cháy lên để tỏa sáng!</p>	1,0
4.	<p>Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu; khuyến khích bài viết có sự sáng tạo.</p>	0,5

Câu 2 (12,0 điểm)

* ***Yêu cầu về kỹ năng:*** Thí sinh hiểu đúng yêu cầu của đề bài; vận dụng tốt các kĩ năng làm văn để viết bài văn nghị luận văn học; bố cục ba phần rõ ràng; lập luận chặt chẽ, mạch lạc; dẫn chứng phong phú, tiêu biểu; không mắc các lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp; khuyến khích những bài viết sáng tạo.

* ***Yêu cầu về kiến thức:*** Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau trên cơ sở hiểu rõ yêu cầu của đề bài. Bài viết cần đảm bảo những ý cơ bản theo gợi ý sau:

Ý	Nội dung	Điểm
1	<p>Giải thích</p>	1,0
	<p>- <i>Sách viết về cái chết, sách có nội dung như đi ngược lại cuộc đời:</i> những cuốn sách, những tác phẩm viết về những điều tiêu cực, nghịch lí, những mảng tối của hiện thực.</p> <p>- <i>cuốn sách hay:</i> tác phẩm có giá trị cao về nội dung và nghệ thuật</p> <p>- <i>trở thành dưỡng chất và chất kích thích cho việc sống của chúng ta:</i> nuôi dưỡng và thúc đẩy tình yêu cuộc sống và khát vọng sống trọn vẹn, sống cho ra sống của chúng ta.</p> <p>=> Ý kiến đưa ra một góc nhìn lạ nhưng chính xác, thấu đáo về nội dung hiện thực được phản ánh trong tác phẩm (có thể là bóng tối, cái xấu, cái ác...) và tiêu chuẩn xác định giá trị của một tác phẩm (dù viết về điều gì thì cái đích cuối cùng luôn phải đem lại lòng yêu đời, lòng ham sống cho con người).</p>	
2	<p>Bàn luận</p>	3,0
	<p>- Văn học là một hình thái ý thức xã hội nên sứ mệnh của mỗi tác phẩm là phải phản ánh hiện thực xã hội với tất cả chiều</p>	

	<p>kích phong phú và sinh động của nó. Cuộc sống luôn có ánh sáng và bóng tối, hạnh phúc và khổ đau, tươi sáng và u ám, những điều hợp lí và những điều phi lí. Tác phẩm không thể chỉ viết về những phần đời rục rờ mà còn phải quan tâm đến những mảng hiện thực khuất tối và những điều tưởng chừng đi ngược lại với ý nghĩa của sự sống. Chỉ khi ấy tác phẩm mới thể hiện trọn vẹn chức năng phản ánh của mình.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Với những nhà văn chân chính: điều quan trọng không phải chỉ là viết về đề tài gì mà còn là thái độ của nhà văn đối với đề tài ấy. Tác phẩm có thể đề cập đến cái xấu, cái ác, cái tăm tối, cái lụi tàn nhưng ẩn sau tác phẩm vẫn là khát khao hướng con người vượt thoát khỏi bóng tối để hướng đến cái thiện, cái cao cả, cái huy hoàng. Tác phẩm có thể đề cập đến hàng loạt ngang trái, bất công trong xã hội và đến khi kết thúc, những ngang trái bất công vẫn chưa được giải quyết; nhưng từ các tác phẩm người ta sẽ nhận ra không thể sống thế được, để sống cho ý nghĩa hơn. - Một tác phẩm hay phải là một tác phẩm tích cực, hướng con người đến những giá trị Chân, Thiện, Mỹ, làm con người có thêm sức mạnh, ý chí, nghị lực để sống vì những điều tốt đẹp. Ngược lại, nếu tác phẩm khiến con người u uất, chán chường, không còn thiết tha với sự sống, tác phẩm ấy sẽ không cần thiết cho đời sống con người và không thể được coi là tác phẩm hay. 	
3	Chứng minh:	6,5
	<p>Học sinh lựa chọn được những dẫn chứng tiêu biểu; phân tích dẫn chứng làm sáng tỏ các khía cạnh trong yêu cầu của đề:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tác phẩm viết về những khổ đau, bất hạnh của con người, những mảng khuất tối của hiện thực. - Cái đích của những thông điệp mà nhà văn gửi gắm trong tác phẩm là hướng tới truyền thổi vào tâm hồn người đọc ánh sáng của những giá trị Chân - Thiện - Mỹ và một niềm tin bất ngát vào cuộc sống. 	
4	Đánh giá, tổng kết	1,0
	<ul style="list-style-type: none"> - Ý kiến đã thể hiện được cái nhìn bao quát đối với nội dung và giá trị của tác phẩm văn học: luôn bồi đắp những giá trị nhân văn cho tâm hồn bạn đọc. - Mỗi tác phẩm hay bên cạnh việc mang đến cho con người những giá trị tích cực còn cần có hình thức hấp dẫn, phong phú, sinh động, mang tính thẩm mỹ cao. Chỉ khi đó, tác phẩm 	

	<p>mới có sức chinh phục đối với bạn đọc.</p> <p>- Đề viết nên những tác phẩm giá trị như vậy nhà văn phải là người có khả năng quan sát tinh tế, có sự thấu trải lẽ đời, có tấm lòng tha thiết với con người.</p> <p>- Đề nhận ra được dưỡng chất của sự sống ẩn đằng sau những con chữ có vẻ u ám, người đọc phải có tâm hồn đồng vọng với tác giả và khả năng giải mã văn bản.</p>	
5	Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu; khuyến khích bài viết có sự sáng tạo.	0,5

Lưu ý:

- Cho điểm tối đa khi bài thi đảm bảo tốt cả 2 yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, khuyến khích những bài viết có chất văn, có sự sáng tạo.
- Điểm của bài thi là tổng điểm các câu cộng lại; cho điểm từ 0 đến 10.
- Điểm lẻ làm tròn tính đến 0,25 điểm .

—Hết—

hoaduc7983@gmail.com

ĐỀ 2

PHÒNG GD&ĐT

**KỶ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI LỚP 9 THCS
NĂM HỌC**
Môn thi: NGŨ VĂN

Thời gian làm bài: 150 phút (không kể thời gian phát đề)

Họ và tên thí sinh: Số báo danh:

Câu 1 (8,0 điểm).

ƯỚC MƠ BÌNH THƯỜNG

Áng văn sau đây được tìm thấy trên lăng mộ của một mục sư người Anh:
Khi tôi còn trẻ, trí tưởng tượng của tôi không giới hạn. Tôi mơ ước có thể thay đổi thế giới.

Khi trưởng thành và già dặn hơn một chút, tôi nhận thấy thế giới chẳng thay đổi gì cả. Vì vậy tôi thu hẹp ước mơ của mình và quyết định sẽ làm thay đổi đất nước tôi. Nhưng dường như cũng chẳng có gì dịch chuyển.

Khi tôi lập thân, tôi thu hết sức bình sinh hòng làm thay đổi gia đình tôi, những người thân thiết nhất của tôi. Nhưng họ chẳng mấy may có ý tưởng gì về điều đó.

Và giờ đây, khi đang hấp hối trên giường tôi chợt nhận ra: chỉ khi nào tôi thay đổi được bản thân mình thì tôi mới thay đổi được gia đình tôi. Từ sự cố vũ, khích lệ của họ, tôi sẽ có ích hơn cho đất nước - và ai mà biết được, không chừng tôi sẽ thay đổi được cả thế giới cũng nên.

(Hạt giống tâm hồn- Từ những điều bình dị, NXB Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh, 2006, tr.158-159)

Trình bày suy nghĩ của em về bài học rút ra từ áng văn trên.

Câu 2 (12,0 điểm).

Đại văn hào Andersen có câu nói nổi tiếng: “*Không có câu chuyện cổ tích nào đẹp bằng câu chuyện do chính cuộc sống viết ra*”. Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy cho thấy rằng câu chuyện “*Vai diễn cuối cùng*” (Truyện khuyết danh) là câu chuyện cổ tích giữa đời thường.

VAI DIỄN CUỐI CÙNG

Có một diễn viên già đã về hưu, sống độc thân. Mùa hạ năm ấy, ông tìm về một làng vắng vẻ ở vùng núi, sống với gia đình người em ông là giáo viên cấp 1 trường làng.

Mỗi buổi chiều ông thường ra chơi nơi bãi cỏ vắng lặng ngoài thung lũng. Ở đó, chiều nào ông cũng thấy một chú bé ra ngồi đợi đoàn tàu chạy qua thung lũng, trước khi rẽ vào những vách đá đến phía ga trên. Chú bé hỏi hộp đợi. Đoàn tàu phủ đầy bụi đường với những toa đông đúc hành khách như một thế giới khác lạ

âm âm lướt qua thung lũng. Chú bé vụt đứng dậy háo hức đưa tay vẫy với hy vọng mong manh rằng: có một hành khách nào đó vẫy lại chú. Nhưng hành khách - mệt mỏi vì suốt một ngày trên đường- chẳng ai để ý vẫy lại chú bé không quen biết.

Hôm sau, rồi hôm sau, hôm sau nữa, hôm nào ông già cũng thấy chú bé ra vẫy và vẫn không một hành khách nào vẫy lại. Nhìn nét mặt thất vọng của chú bé, tim người diễn viên già như thắt lại.

Ông nghĩ: "Không gì đau lòng bằng việc thấy một em bé thất vọng, đừng để trẻ con mất lòng tin ở đời sống, ở con người." Và một ngày kia, người em thấy ông anh diễn viên gỡ chiếc vali hoá trang của ông ra. Ông dán lên mép một bộ râu giả, đeo kính, mượn ở đâu một chiếc áo veston cũ, mặc vào rồi chóng gậy đi. Ông đi nhờ chuyến xe ngựa của trạm lên tàu đi ngược lên ga trên. Ngồi sát cửa sổ toa tàu ông thầm nghĩ: "Đây là vai kịch cuối cùng của mình, cũng như nhiều lần nhà hát thường phân cho mình một vai phụ, một vai rất bình thường, một hành khách giữa bao hành khách đi tàu..." Tàu đi ngang qua thung lũng có chú bé đang đứng vẫy, người diễn viên già nhòai người ra, cười, đưa tay vẫy lại chú bé. Ông thấy chú bé mừng cuống quít, nhảy cẫng lên, đưa cả hai tay vẫy mãi. Con tàu đi xa người diễn viên già trào nước mắt cảm động hơn bất cứ một đêm huy hoàng nào ở nhà hát. Đây là vai kịch cuối cùng của ông, một vai phụ, một vai không có lời, một vai không đáng kể nhưng đã làm cho chú bé kia vui sướng, đã đáp lại tâm hồn chú bé và chú sẽ không mất lòng tin ở cuộc đời. Cuộc đời là gì? Niềm tin và hạnh phúc thật sự ở đâu? Bạn là ai và vị trí đang ở đâu giữa chợ đời muôn lối?...

(Theo truyện khuyết danh)

———— Hết ————

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Cán bộ coi thi không giải thích gì thêm

Câu 1 (8,0 điểm)

*** Yêu cầu về kỹ năng:**

Thí sinh hiểu đúng yêu cầu của đề bài; biết cách làm bài văn nghị luận về một vấn đề rút ra tư tác phẩm văn học; bố cục ba phần rõ ràng; lập luận chặt chẽ, mạch lạc; không mắc các lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

*** Yêu cầu về kiến thức:**

Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, song phải thể hiện rõ quan điểm của mình về bài học được rút ra từ câu chuyện. Quan điểm đó phải phù hợp với đạo đức, lẽ phải, không suy diễn tùy tiện. Dưới đây là những gợi ý cơ bản:

Ý	Nội dung	Điểm
1	Giải thích	1,0
	<p>* Nội dung của câu chuyện:</p> <p>Áng văn của mục sư người Anh là lời chiêm nghiệm về những ước mơ, mục tiêu của ông trong từng chặng đường đời:</p> <p>- Ban đầu ông mơ ước có thể thay đổi thế giới, thay đổi đất nước, thay đổi gia đình...: ông muốn bắt đầu thực hiện ước mơ của mình bằng những việc to tát, lớn lao, vĩ đại nhưng tất cả đều không có kết quả.</p> <p>- Đến khi đang hấp hối trên giường ông chợt nhận ra chỉ khi nào ông thay đổi được bản thân mình thì ông mới thay đổi được gia đình, đất nước và không chừng ông sẽ thay đổi được cả thế giới: bằng sự trải nghiệm, ông nhận ra rằng để hiện thực hóa những ước mơ lớn lao thì phải bắt đầu từ những việc nhỏ nhất.</p> <p>* Vấn đề nghị luận rút ra từ câu chuyện:</p> <p>Khởi đầu bằng ước mơ bình thường, thực hiện những việc nhỏ bé nhưng thiết thực (<i>thay đổi bản thân</i>), con người mới có thể theo đuổi ước mơ cao đẹp, làm được những việc lớn lao (<i>thay đổi thế giới</i>).</p>	
2	Bàn luận, chứng minh	5,0
	<p>Luận điểm 1: Tại sao trước tiên con người phải thay đổi bản thân?</p> <p>- Vì bản thân mỗi con người người tự biết mình là ai, cuộc sống hiện tại thế nào, điểm mạnh, điểm yếu là gì để học hỏi và tự hoàn thiện mình mỗi ngày.</p>	1,5

	<ul style="list-style-type: none"> - Thay đổi bản thân là cách giúp con người trở nên tốt đẹp hơn, bộc lộ những giá trị nội tại, chiến thắng chính mình, vượt qua mọi rào cản và giới hạn, mỗi ngày đều tốt hơn chính mình của ngày hôm qua. - Thay đổi bản thân giúp con người chung sống hài hòa với những người xung quanh, thích nghi với môi trường mới, theo kịp sự tiến bộ của xã hội. 	
	<i>Luận điểm 2: Thay đổi bản thân được thể hiện ở những góc độ nào?</i>	2,0
	<ul style="list-style-type: none"> - Thay đổi tư duy, cách nhìn, nhân sinh quan: từ góc nhìn hạn hẹp, chủ quan, phiến diện, mỗi người biết cách nhìn sự vật, sự việc, hiện tượng, con người ở nhiều góc độ, bao quát hơn, toàn diện hơn. - Thay đổi hành động, thói quen, tính cách: từ hành động, thói quen xấu, mỗi người biết sửa chữa, cải thiện, vươn tới điều tốt đẹp. - Thay đổi số phận: nhiều người dũng cảm thay đổi cuộc đời, bước từ bóng tối ra ánh sáng, từ khổ đau đến hạnh phúc. 	
	<i>Luận điểm 3: Tại sao khi thay đổi được bản thân, con người có khả năng thay đổi gia đình, đất nước, thế giới.</i>	1,5
	<ul style="list-style-type: none"> - Chỉ khi thay đổi được chính mình, con người mới có khả năng lắng nghe, yêu thương, thấu hiểu những người xung quanh. - Từ sự thấu hiểu, con người có khả năng tìm kiếm những giải pháp tạo nên giá trị cho gia đình, xã hội, đất nước và thế giới, giúp cuộc sống chuyển biến tốt đẹp hơn. <p><i>* Lưu ý: Học sinh cần kết hợp lí lẽ và dẫn chứng để chứng minh.</i></p>	
3	<i>Mở rộng, nâng cao</i>	1,0
	<ul style="list-style-type: none"> - Mơ ước và khát vọng lớn lao của mục sư thời tuổi trẻ là mơ ước rất chính đáng. Con người cũng cần dám nghĩ lớn, dám ước mơ lớn. - Thay đổi bản thân hay thay đổi thế giới - hai sự lựa chọn ấy đều đáng quý, đều góp phần tạo nên con người sáng tạo, linh hoạt, bản lĩnh. Tùy thuộc vào hoàn cảnh mà mỗi chúng ta nên có cách giải quyết và chọn lựa một sự thay đổi riêng cho chính mình. 	
5.	<i>Liên hệ bản thân, bài học nhận thức và hành động</i>	0,5
	<ul style="list-style-type: none"> - Cần nhận thức đúng về tầm quan trọng của việc thay đổi bản thân là cơ sở của những thay đổi lớn lao mà con người có thể thực hiện trong cuộc đời. Đồng thời, cần phê phán thái độ tự cao, kiêu ngạo, ảo tưởng về năng lực của bản thân. - Bản thân mỗi người cần tự nỗ lực, tự tìm ra hướng đi và cách thay đổi phù hợp với chính mình. 	
6.	<i>Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu; khuyến khích bài viết có sự sáng tạo.</i>	0,5

Câu 2 (12,0 điểm)

* **Yêu cầu về kỹ năng:** Thí sinh hiểu đúng yêu cầu của đề bài; vận dụng tốt các kỹ năng làm văn để viết bài văn nghị luận văn học; bố cục ba phần rõ ràng; lập luận chặt chẽ, mạch lạc; dẫn chứng phong phú, tiêu biểu; không mắc các lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp; khuyến khích những bài viết sáng tạo.

* **Yêu cầu về kiến thức:** Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau trên cơ sở hiểu rõ yêu cầu của đề bài. Bài viết cần đảm bảo những ý cơ bản theo gợi ý sau:

Ý	Nội dung	Điểm
1	Giải thích	1,5
	<p>- Ý kiến trên của Andersen bàn về giá trị tác phẩm văn chương.</p> <p>+ “Cổ tích” là những câu chuyện xây dựng về một thế giới trong mơ, ở đó những phép màu sẽ biến những ước mơ của con người thành hiện thực, đem đến cho con người niềm tin vào cuộc sống tốt đẹp.</p> <p>+ Còn “Câu chuyện cổ tích do chính cuộc sống viết ra” là cách nói có hình ảnh nhằm chỉ những gì được tạo ra bởi bàn tay, khối óc con người, những tình cảm đáng quý, chân thành, những nỗ lực không ngừng nghỉ để vượt thoát bóng tối vươn tới ánh sáng.</p> <p>+ Andersen đã ca ngợi vẻ đẹp của những câu chuyện cổ tích giữa đời thường trong các tác phẩm văn học. Cuộc sống đã thử thách cũng như làm tiếp thêm, tăng thêm tình yêu của những con người trong chính cuộc sống ấy, đó là những tình cảm cao quý: tình người cao đẹp, tình cảm gia đình đầm ấm, tình mẫu tử, tình phụ tử...thiên lương, cao quý.</p> <p>+ “Những câu chuyện cổ tích do cuộc sống viết ra đẹp không phải vì sự xuất hiện của ông bụt, bà tiên... mà nó đẹp nhờ những tình cảm chân thành giữa người với người, từ đó nó nuôi dưỡng tâm hồn con người ta bằng lòng nhân hậu và tình yêu thương, lòng bác ái. Thế giới của những câu chuyện cổ tích dù có đẹp và phong phú đến mấy cũng không bằng cuộc sống hiện thực với muôn vàn sắc màu và những điều bất ngờ, thú vị. Và câu chuyện “ Vai diễn cuối cùng” (Khuyết danh) là “câu chuyện cổ tích” được viết nên từ tình người, từ niềm tin vào những điều tốt đẹp trong cuộc sống.</p>	
2	Bàn luận - Chứng minh	9,0
	<p>* Luận điểm 1: “ <i>Vai diễn cuối cùng</i>” (<i>Khuyết danh</i>) là “<i>Câu chuyện cổ tích do cuộc sống viết ra</i>”, một câu chuyện về tình người nông hậu, về niềm tin vào những điều tốt đẹp trong cuộc đời.</p> <p>* <i>Câu chuyện về tình người cao khiết mà người diễn viên già dành cho cậu bé thôn quê:</i></p> <p>+ Người diễn viên đã về hưu, ông đang ở bên kia dốc của cuộc đời, mọi danh vọng, mệt mỏi đã được gác lại, vinh hoa cũng không còn. Ông sống độc thân, chuyên về sống cùng gia đình người em ở một làng vắng. Không vợ con, sống cuộc đời còn lại nơi vắng vẻ, yên bình, ông tìm niềm vui chốn làng quê. Trong ông vẫn còn rơi rớt lại nỗi buồn của quá khứ</p>	7,0

huy hoàng trên sân khấu được mọi người tán thưởng, được công hiến...

+ Hiện ra trên trang văn của tác giả ta thấy người diễn viên già - một con người lạc quan, tinh tế, tích cực. Một người đã ở lê cuối của cuộc đời, ngồi quan sát hình ảnh tươi xanh trong bóng dáng non nớt “*chiều nào ông cũng thấy một chú bé ra ngồi đợi đoàn tàu chạy qua thung lũng, trước khi rẽ vào những vách đá đến phía ga trên*”, dù nhà văn không miêu tả cuộc trò chuyện giữa hai nhân vật, chẳng có sự tương tác mà chỉ đơn giản là sự dõi theo một cách chăm chú, cẩn trọng của ông lão, nhưng ta vẫn thấy đầy đủ sự quan tâm và tấm lòng nhân hậu của người diễn viên già dành cho cậu bé.

+ Người diễn viên già hiểu tường tận từng thói quen của đứa trẻ, biết được ngay cả mơ ước nhỏ nhoi trong trái tim mong manh, luôn “*đứng dậy háo hức đưa tay vẫy*” với ao ước “*có một hành khách nào đó vẫy lại chú*”, để rồi nhanh chóng phải thất vọng vì “*chẳng ai để ý vẫy lại chú bé không quen biết*”, giống như biết bao sự vô tâm của người lớn xung quanh chẳng ai để ý, nâng niu ước mơ của cậu. Chỉ có ông là nhìn thấy niềm tin, niềm vui của trẻ thơ đọng đầy trong ánh mắt của cậu. Ông chột buồn, nuối tiếc, thương cho hi vọng mong manh của cậu bé có thể bị dập tắt bất cứ lúc nào.

+ Trước ước mơ của cậu bé, người diễn viên già bèn quyết định một việc thật đặc biệt, ông “*dán lên mép một bộ râu giả, đeo kính, mượn ở đâu một chiếc áo veston cũ, mặc vào rồi chống gậy đi*”, chỉ để khoả lấp nỗi buồn và thực hiện niềm mong ước giản dị khi ngộ ra “*Không gì đau lòng bằng việc thấy một em bé thất vọng, đừng để trẻ con mất lòng tin ở đời sống, ở con người*”, rồi diễn vai cuối cùng trong sự nghiệp.

+ Vai diễn cuối cùng ông gửi tặng cho đời lại không phải là trên sân khấu rộng lớn, không đông người chen lấn, không khoản tiền thù lao, cũng chẳng có tiếng vỗ tay, mà ở đó chỉ có tình yêu thương, đôi lay đức tin bất diệt về tình người nơi cuộc sống vốn bình lặng. Vẫn hồi hộp như biết bao lần “*nhà hát thường phân vai cho ông, một vai rất bình thường, một hành khách giữa bao hành khách đi tàu...*”, nhưng lần này thật khác, thật đặc biệt khi ông diễn mà người xem lại chẳng hề nhận ra sự khác biệt với vai trò đóng thế trong tác phẩm cuối cùng của người diễn viên ấy. Để rồi, khoảnh khắc “*Tàu đi ngang qua thung lũng có chú bé đang đứng vẫy*” mang bao chan chứa hi vọng cũng là lúc ông lão “*nhoài người ra, cười, đưa tay vẫy lại chú bé*” như gửi lại tình yêu trọn vẹn từ trái tim mình và chột nhận ra ánh mắt “*mừng cuống quýt*” và hành động “*nhảy căng lên, đưa cả hai tay vẫy mãi*” của cậu bé khiến trái tim ông rung lên từng nhịp yêu thương. Ông vui sướng, bật khóc, đó là giọt nước mắt hạnh phúc vì đã diễn vai diễn cuối cùng của cuộc đời mình một cách thành công.

-> Với tấm lòng nhân hậu, vị tha, người diễn viên đã trao hi vọng, tiếp

	<p>thêm niềm vui sống cho đứa trẻ, giúp đứa trẻ nuôi dưỡng niềm tin tốt đẹp vào cuộc sống nơi vùng quê nghèo và gieo hạt giống hạnh phúc, niềm vui cho cuộc đời, làm cho tình người thêm ấm áp.</p> <p>* Phép màu chỉ đến trong những câu chuyện cổ tích của tuổi thơ, may mắn chỉ chạm khi ta thực sự cố gắng và trong cuộc sống đời thường này vẫn còn nhiều lắm những câu chuyện cổ tích không có ông bụt, bà tiên nhưng ấm áp tình người nồng hậu. Hạnh phúc mà cậu bé trong câu chuyện “Vai diễn cuối cùng” nhận được cũng rất xứng đáng cho những bèn bỉ, cố gắng, mong ngóng mà cậu đã gieo hi vọng từng ngày vào chuyến tàu đi qua trên mảnh đất nghèo nơi mình sinh sống. Chuyến tàu cuộc đời rồi sẽ chuyển bánh, ước mơ và niềm tin của cậu bé được gửi gắm vào những chuyến tàu qua làng. Hẳn cậu bé mãi không bao giờ biết được có một người đã đáp lại cậu, đã khơi dậy trong cậu một niềm tin bất diệt về điều tốt đẹp luôn hiện hữu. Và người diễn viên già đã gieo mầm xanh cho sự sống, gieo niềm tin và hi vọng cho thế hệ trẻ. Đó cũng là thông điệp sâu sắc về tình người được toả sáng, lấp lánh trên trang văn. Vì lẽ đó, câu chuyện “Vai diễn cuối cùng” (Khuyết danh) thực sự là “câu chuyện cổ tích do chính cuộc sống viết ra” ...</p> <p><i>*Luận điểm 2. Vai diễn cuối cùng” (Khuyết danh) là “Câu chuyện cổ tích do cuộc sống viết ra” được thể hiện bằng những hình thức nghệ thuật đặc sắc.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tình huống truyện khá đơn giản, xoay quanh một cuộc gặp gỡ không trực tiếp của người diễn viên già và cậu bé, họ không hề gặp nhau, chỉ qua những quan sát của người diễn viên già nhân hậu, cốt truyện giản đơn, không quá nhiều sự kiện, không kịch tính nhưng đủ để người đọc thấm thía về cách ứng xử đầy nhân văn, giàu tình người của nhân vật người diễn viên già. Câu chuyện đã thấp lên trong lòng bạn đọc ngọn lửa tình người ấm áp. - Nhân vật tuy không nhiều, được miêu tả qua hành động là chủ yếu, ngôn ngữ kể chuyện nhỏ nhẹ, thủ thỉ tâm tình như dòng nước mát làm thanh lọc tâm hồn bạn đọc khiến bạn đọc thêm yêu mến cuộc sống vốn rất bình dị này. 	2,0
3	Đánh giá, tổng kết	1,0
	<p>- Ý kiến của nhà văn Anddecxen hoàn toàn đúng đắn bởi lẽ “câu chuyện cổ tích do cuộc sống viết ra” như dòng sữa ngọt lành xoa dịu tâm hồn con người, mỗi trang văn được mở ra như những nấc thang đưa bạn đọc đến với thế giới của tình yêu thương. Vì vậy, người nghệ sĩ thông qua đôi bàn tay nghệ thuật đã chắt lọc, gọt rũa những gì tinh túy nhất để tạo nên một tác phẩm giàu giá trị nhân văn và lòng nhân ái cao cả được toả sáng,</p>	

	vun đắp cho con người tình yêu cái đẹp, biết quý mến, nâng niu trân trọng vẻ đẹp của cuộc sống đời thường khiến cho mỗi chúng ta thêm yêu đời, yêu người. Còn bạn đọc khi đón nhận tác phẩm hãy hoà mình vào “câu chuyện của trái tim” nhà văn để cùng ngân rung những nhịp đập yêu thương cảm nhận “câu chuyện cổ tích do cuộc sống viết ra” mà nhà văn gửi gắm...	
5	Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu; khuyến khích bài viết có sự sáng tạo.	0,5

Lưu ý:

- Cho điểm tối đa khi bài thi đảm bảo tốt cả 2 yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, khuyến khích những bài viết có chất văn, có sự sáng tạo, có kiến văn phong phú, sâu rộng.
- Điểm của bài thi là tổng điểm các câu cộng lại; cho điểm từ 0 đến 10.
- Điểm lẻ làm tròn tính đến 0,25 điểm .

—Hết—